

У Франції суд уперше офіційно визнав нафтогазового гіганта винним у грінвошингу

Якщо TotalEnergies не виконає вимогу суду, з неї стягуватимуть €10 тис. щоденно

Французький суд уперше визнав компанію, яка займається видобуванням викопного палива, винною у неправдивих заявах про екологічну відповідальність.

Звинуватили нафтову компанію TotalEnergies, одного з найбільших енергетичних гігантів світу.

Про це повідомляє видання The Guardian.

Суд дав TotalEnergies місяць на те, щоб видалити оманливу заяву, що компанія прагне досягти вуглецевої нейтральності до 2050 року і стати великим гравцем у сфері енергетичної трансформації. Інакше компанія буде змушена сплатити штраф у розмірі €10 тис. на день.

“Французька система правосуддя нарешті бореться з безкарністю «зеленого» піару викопного палива, яким досі користувалася Total. Це посиляє чіткий сигнал: дезінформація про клімат не є прийнятною бізнес-стратегією”, – сказала менеджерка кампаній у Notre Affaire à Tous Жюстін Ріполь.

У TotalEnergies заявили, що визнають рішення суду, і додали, що більшість позовів проти неї були відхилені. Зокрема, компанія прагне досягти виробництва 100 ГВт відновлюваної енергії до 2030 року, але зробила викопний газ основою своєї стратегії.

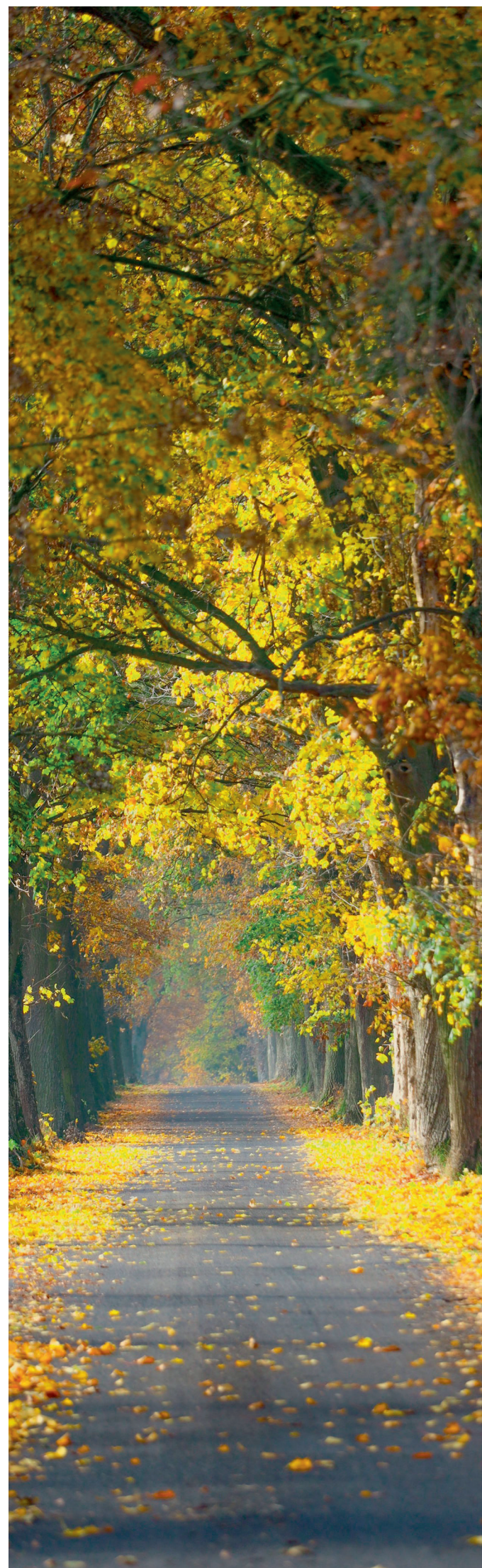
Представники TotalEnergies додали, що компанія є мультиенергетичною і продовжить відповідально й економічно доцільно виготовляти енергію.

Що таке грінвошинг

Грінвошинг – це практика створення оманливого позитивного іміджу щодо екологічних ініціатив компанії, спрямованих на захист довкілля. Наприклад, коли компанія переходить на біорозкладне пакування, але відходить від виробництва зливає в річку. Грінвошинг є серйозною проблемою в корпоративному світі, оскільки підриває довіру до справжніх ініціатив у сфері сталого розвитку. Він може набувати різних форм, таких як перебільшені заяви, використання недостовірних зображень або розпливчастих формулювань, що припускають екологічну відповідальність, але не супроводжуються конкретними діями.

Нагадаємо, що у червні Європейська комісія заявила про намір анулювати власну пропозицію, яка мала б забезпечити точність, обґрунтованість і незалежну перевірку екологічних заяв компаній.

Джерело: The Guardian

Адміністрація Трампа тихо скасувала найбільший сонячний проєкт у США

Штат Невада є національним лідером Сполучених Штатів з генерації сонячної енергії

Скасування адміністрацією президента США Дональда Трампа найбільшого сонячного проєкту в країні "Есмеральда-7" викликало плутанину та занепокоєння як серед республіканців, так і серед демократів. Про це повідомляє видання CNN.

У другий тиждень жовтня Бюро землеустрою Міністерства внутрішніх справ США непомітно змінило статус сонячного екопроєкту на "скасовано" на своїй вебсторінці з питань федеральних дозволів. Речник Міністерства внутрішніх справ Сполучених Штатів заявив, що зміна статусу не пов'язана з поточним припиненням роботи уряду.

Есмеральда-7 – це комплекс із семи проєктів сонячної енергетики у сільській місцевості штату Невада, який мав генерувати до 6,2 ГВт енергії. Його прогнозованої потужності було б достатньо для живлення 2 мільйонів будинків. Експерти наголосили, що це вражаюча кількість енергії для електромережі, якої потребує США через великий попит з боку центрів обробки даних, пов'язаних зі

штучним інтелектом, зокрема через зростаючі потреби житлового сектору. Якою була політика попереднього президента США щодо сонячної електростанції? За часів колишнього президента Сполучених Штатів Джо Байдена федеральний уряд просував проєкт через процес отримання федеральних дозволів на будівництво сонячної станції. Розробники планували використати 118 тис. акрів федеральної землі в пустелі Невади як місце для розміщення сонячних панелей та акумуляторів для зберігання сонячної енергії.

Хоча адміністрація Байдена дала зелене світло проєкту, він залишався суперечливим для деяких природоохоронних груп та мешканців, які побоювалися, що величезні розміри сонячних батарей вплинуть на критично важливе середовище існування дикої природи в пустелі.

"Немає сенсу жертвувати покращенням клімату, жертвуючи біорізноманіттям. Ми не бачимо перетворення величезних площ державних земель на відновлювані джерела енергії як правильне рішення кліматичної кризи", – заявив виконавчий директор проєкту Western

Watersheds Ерік Молвар.

За словами сенатора Кетрін Кортес Масто, відсутність прозорості адміністрації Трампа щодо проєктів вітрової та сонячної енергетики спричинила хаос і плутанину. Попри те, що сонячна енергетика стала головним економічним рушієм у Неваді. Нагадаємо, що адміністрація президента США Дональда Трампа блокує 321 грант на фінансування 223 екологічних проєктів на суму \$7,6 млрд, які були спрямовані на відновлювальну енергетику та на енергосистему США.

Цей крок відбувається після скорочення фінансування промислової декарбонізації Міністерством енергетики США на \$3,7 млрд на початку червня. 7 жовтня повідомили про додатковий список із 600 проєктів, які Міністерство енергетики має намір скасувати. Зокрема, проєкти зі списку на \$7,6 млрд і загалом становлять \$20 млрд.

Джерело: CNN

В заповідниках України щорічно вирубується близько 1 млн куб. м. дерев

За 4 роки обсяги рубок у заповідниках зросли у близько 7 разів

Протягом 2021-2025 років у 9 національних парках обсяги рубок зросли у 2-6,7 раза. Йдеться, зокрема, про Білоозерський (Київська область), «Залісся» (Київська-Чернігівська області), «Синьогора» (Івано-Франківська область), «Сколівські бескиди» (Львівська область) тощо.

Про це заявив директор Київського еколого-культурного центру (КЕКЦ) Володимир Борейко.

Борейко зазначив, що за офіційними лімітами, затвердженими Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України (ліквідованим), щороку на заповідних територіях України вирубується близько 1 млн кубічних метрів дерев. Це приблизно 10% від усієї заготовленої деревини в Україні.

За оцінками Борейка, реалізація такого обсягу деревини приносить від 2,5 до 5 млрд грн щороку.

КЕКЦ наводить приклади лімітів, виданих із порушенням:

1) У природному заповіднику «Медобори» (Тернопільська область) Міндовкілля дозво-

лило заготовлю 36 куб. м. деревини під виглядом "природоохоронних" заходів. Проте рубки в заповідниках заборонені згідно зі статтею 16 Закону України "Про природно-заповідний фонд".

2) У ліміті на вирубку деревини для Яворівського національного парку вказується, що рубки дерев проводяться протягом року. Натомість, це суперечить статті 39 Закону України "Про тваринний світ", який забороняє вирубку у сезон тиші (з 1 квітня до 15 червня).

"Це не просто порушення – це цинічна імітація природоохоронної діяльності, яка насправді руйнує екосистеми", – підкреслює Борейко.

За словами КЕКЦ, міністерство часто відмовляється надавати інформацію про ліміти або надсилає неповні відповіді. Деякі заповідники, наприклад, «Чорнобильський» (Київська область), «Медобори», «Єланецька степ» (Миколаївська область), «Цуманська пуща» (Волинська область), «Білобережжя Святослава» (Миколаївська область), навіть заперечують отримання лімітів, хоча фактично їх мають.

Санітарні рубки

За словами представників КЕКЦ, найпоши-

реніше виправдання вирубок - санітарно-оздоровчі заходи. За документами, вони мають "лікувати" ліс від шкідників. Та на практиці, каже Борейко, кількість таких "лікувань" зростає щороку, тоді як лісів меншає. Нагадаємо, що у 2024 році в Україні зафіксували рекордні за останні чотири роки обсяги незаконних рубок – понад 39,6 тис. куб. метрів деревини, що на 30,7% більше, ніж у 2023 році. Фахівці дослідили 8399 тис. га лісів лісокористувачів різного підпорядкування та форм власності. Сумарно лісокористувачі зареєстрували близько 5300 випадків незаконних рубок об'ємом понад 39 тис. куб. метрів, що становить 0,27% від загального об'єму легальної лісозаготовівлі за рік.

Джерело: Ecopolitic.com.ua

В Івано-Франківську призупинили зведення будинків через забруднення джерела

Забудовник проводить власне експертне дослідження щодо забруднення водних ресурсів в Івано-Франківську зупинили будівництво новобудов, яке спричинило забруднення води у джерелі біля міського озера.

Про це розповів в ефірі радіо “Західний полюс” міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків.

За даними дослідників, які взяли проби води з міського джерела 3 жовтня, дослідження показало позитивний результат на кишкову паличку. За словами еколога-геолога Михайла Мициця, будівельні роботи, які веде приватна компанія “Вертикаль”, порушила підземні води, що живлять джерело біля міського озера. За даними обласного управління екології, оцінку впливу на довкілля для цього об’єкта не проводили. Також 7 жовтня цю інформацію підтвердили у Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України.

Як реагує на інцидент влада та забудовник

У місті створили комісію, яку очолює заступниця міського голови Вікторія Сусаніна. За

словами Марцінка, її завдання – вплинути на забудовника і мінімізувати шкоду для джерела. Міський голова заявив, що будівництво вдалося зупинити, додатково вимагатимуть штрафів від забудовника, а також чітких висновків від Мінекономіки.

Представник компанії “Вертикаль”, який назвався Романом, повідомив журналістам “Суспільне Івано-Франківськ”, що керівництво “Вертикалі” надасть змістовну відповідь щодо інциденту наприкінці жовтня. Він додав, що фірма проводить власне експертне дослідження щодо забруднення водних ресурсів.

“Ми припинили там будівництво. Замовили ряд експертиз для того, щоб оштрафувати цього забудовника. Ми вимагаємо, щоб повністю була проведена екологічна оцінка впливу на довколишнє середовище та щоб були чіткі висновки міністерства екології про те, що треба зробити, щоб не пошкодити водний баланс у тому районі”, – сказав Марцінків.

Джерело: Ecopolitic.com.ua

Світові інвестори вклали близько \$56 млрд в “зелені” технології у 2025 році

Венчурні інвестиції, які складають частину фінансування кліматичних заходів, становитимуть близько \$25 млрд до кінця 2025 року

За 9 місяців 2025 року глобальні інвестиції в “чисту” енергетику склали \$56 млрд, на противагу \$51 млрд за весь 2024 рік. Інвестиції спрямовували від відновлюваної енергетики до систем накопичення енергії та електрообілів.

Про це пише видання The Economic Times.

Серед великих угод – китайський гігант акумуляторів Contemporary Amperex Technology, який залучив близько \$5 млрд від свого першого публічного розміщення акцій у Гонконзі у травні. Виробник електромобілів BYD також інвестував \$5,2 млрд від продажу акцій у березні, тоді як іспанський гігант відновлюваної енергетики Iberdrola SA продав акцій на суму \$5,9 млрд у липні. Аналітик інформаційного агентства Bloomberg Мусфіка Міші зазначила, що атомна енергетика залучила п’яту частину всього фінансування кліматичних проєктів. Зокрема, це включає інвестування в «зелену» енергетику \$863 млн компанією Commonwealth Fusion, яка отримала фінансування від підрозділу Nvidia.

Додатково, на початку жовтня компанія Brookfield Asset Management заявила про залучення \$20 млрд для фінансування переходу на “чисту” енергетику. Раніше JPMorgan Chase оголосила про намір залучити до \$10 млрд у

вигляді прямих інвестицій в акціонерний капітал та венчурний капітал у рамках ініціативи на суму \$1,5 трлн для таких галузей, як акумулятори, ядерні та сонячні технології, які вважаються критично важливими.

За словами Мусфіки Міші, ще належить побачити, чи продовжиться зростання інвестицій у “зелені” технології у 2026 році. Адже вона очікує, що блокування президентом США Дональдом Трампом проєктів відновлюваної енергетики вплине на довіру інвесторів.

Експертка прогнозує, що венчурні інвестиції, які складають частину фінансування кліматичних заходів, становитимуть близько \$25 млрд до кінця 2025 року порівняно з \$31,7 млрд минулого року.

Нагадаємо, що 10 жовтня Європейська комісія оприлюднила остаточні умови свого першого загальноєвропейського аукціону з декарбонізації технологічного тепла (IF25) із бюджетом €1 млрд.

Цей аукціон реалізується через Інноваційний фонд Європейського Союзу та оголошений в Угоді про чисте промислове виробництво. Зокрема, його мета – підтримати впровадження на ринку електрифікованих та відновлюваних технологій тепла в промисловому теплопостачанні, сприяючи декарбонізації європейської промисловості.

Джерело: The Economic Times

ЄС вводить обов’язкову РВВ щодо текстилю та цілі зі зменшення обсягу харчових відходів

До 2026 року країни блоку мають призначити компетентні органи, які координуватимуть заходи зі зменшення кількості харчових відходів

З 16 жовтня в Європейському Союзі почала діяти оновлена Рамкова директива про відходи, яка запроваджує єдині правила розширеної відповідальності виробника (РВВ) для текстильних компаній і встановлює обов’язкові цілі щодо скорочення харчових відходів у країнах ЄС.

Про це повідомляє пресслужба Європейської Комісії на своєму офіційному сайті. Тепер виробники текстилю – від брендів одягу до виробників тканин – будуть відповідальні за збір, переробку та утилізацію своїх товарів після використання. Це має зменшити кількість текстильних відходів, які потрапляють на звалища, і стимулювати розвиток систем повторного використання та переробки матеріалів.

Комісія ЄС проведе комплексний огляд текстильної промисловості до 2027 року, щоб краще зрозуміти причини втрат продуктів у первинному виробництві. Зокрема, держави-члени зобов’язані досягти обов’язкових цілей зі скорочення харчових відходів до кінця 2025 року. У секторі переробки харчових відходів ціль скорочення відходів є на рівні 10%. А у роздрібній торгівлі, ресторанах, харчових послугах та домогосподарствах – 30%.

Вимоги до країн-членів ЄС: За 20 місяців необхідно внести зміни до національного законодавства відповідно до нової Директиви. За 30 місяців створити схеми розширеної відповідальності виробників для текстильних і взуттєвих компаній. Зокрема, до 17 січня 2026 року кожна країна має призначити компетентні органи, які координуватимуть заходи зі зменшення харчових відходів. А до 17 жовтня 2027 року – оновити свої програми запобігання утворенню харчових відходів відповідно до вимог ЄС.

Нові строки мають забезпечити поступовий перехід до сталої моделі управління відходами в усіх країнах європейського блоку. За словами експертів, це крок до зменшення забруднення та захисту природних ресурсів, а також стимул для розвитку “зеленої” економіки та інновацій у сфері переробки текстилю й харчових продуктів.

Причина впровадження Директиви з утилізації текстилю у ЄС Текстильна галузь є одним із найбільших забруднювачів у світі, а харчові відходи – головним джерелом марнування ресурсів. Тому нові правила мають допомогти зменшити екологічну шкоду, підвищити економічну стійкість ЄС і створити нові можливості для інновацій у сфері сталої моди та продовольства.

Джерело: environment.ec.europa.eu

Додаток 2
до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля
Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 14602

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

**про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКО ДЕСНА» 44669570**

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.

Україна, 07416, Київська обл., Броварський р-н, село Погреби, вул.Погребський шлях, будинок 1 Б

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Видобування піску, придатного для дорожнього будівництва, для виробництва ніздрюватих бетонів та як компонент в'язучого щільних силікатних бетонів в межах «Осещинського родовища (6-7 км р.Десна)» на території Київської області, Вишгородського району. Загальна площа родовища 13 га. Видобування корисних копалин здійснюється відкритим гідромеханізованим способом за допомогою плавучого земснаряду.

Технічна альтернатива 1.

Розробка обводнених руслових пісків здійснюється відкритим способом, з використанням плавучого несамохідного дизельного земснаряду обладнаного ґрунтовим насосом, з складуванням видобутого піску в тимчасові карти наміву або в плавучі транспортні засоби. Для допоміжних робіт використовуються техніка: бульдозер, екскаватор, самоскид

Технічна альтернатива 2.

Розробка обводнених пісків здійснюється відкритим способом, з використанням однокішшевих тросових дизельних екскаваторів типу драглайн з ковшем ємністю 11 м³, радіусом копання 75 м. Роботи виконуються з двох берегів р. Десна – два екскаватора типу драглайн з допоміжною технікою. Система видобування транспортна з зовнішнім розташуванням відвалів піску на двох берегах р. Десна. Для допоміжних робіт використовуються техніка: бульдозер, екскаватор, самоскид

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Київська обл. Вишгородський р-н

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.

Вишгородська міська громада Зазимська сільська територіальна громада

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

Київська обл. Вишгородський р-н .

Місце розташування ділянки надр: Київська область, Вишгородський район, біля села Осещина, русло річки Десна. Видобування піску, придатного для дорожнього будівництва

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Київська обл. Вишгородський р-н .

У зв'язку з тим, що видобуток корисних копалин може проводитись виключно в межах визначних спеціальним дозволом на користування надрами, територіальна альтернатива 2 не розглядається. Видобування піску, придатного для дорожнього будівництва

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Видобуток корисних копалин має позитивний вплив на розвиток соціально-економічного стану регіону та країни в цілому. Для регіону позитивним впливом буде створення нових робочих місць та надходження до місцевого бюджету додаткових коштів (рендна плата за користування надрами, орендна плата за користування земельними ділянками), що можуть бути використані для вирішення соціальних проблем регіону.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Розробка корисної копалини виконується плавучим землесосним снарядом типу ЛС -27 (або аналогічним). Дизельний несамохідний земснаряд із гідро розмивом. Площа родовища представляє собою акваторію річки Десна між 6 та 7 км, в межах

затверджених запасів. Корисна копалина родовища представлена русловими пісками, які повністю обводненні. Глибина залягання пісків від 1,0 до 7,8 м. Потужність пісків, що ввійшла до підрахунку запасів, коливається в межах від 1,6 до 7,0 м, в середньому 4,7-5,0 м. Площа кар'єру 13 га. Максимальна продуктивність кар'єру до 250 тис.м³ / рік. Запаси станом на 01.01.2024 р становлять – 541 тис/ м³. Розкриті породи на родовищі відсутні. Режим роботи кар'єру з видобутку піску сезонний з безперервним робочим тижнем в одну зміну тривалістю 12 годин. Тривалість сезону 6,5 місяців. Кількість працівників - 9.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1.

- забезпечення охорони водних біоресурсів, додержання режиму охорони видів, занесених до Червоної книги України, у межах наданих у користування промислових ділянок рибогосподарських водних об'єктів (їх частин);

- забезпечення сприятливих умов для існування, відтворення, міграції та зимівлі водних біоресурсів, забезпечення недоторканості ділянок, що становлять особливу цінність для охорони і відтворення водних біоресурсів;

- дотримання режиму водоохоронних зон та прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів, зон санітарної охорони водних об'єктів відповідно до вимог чинного законодавства;

- забезпечення режиму ЗСО поверхневих джерел водопостачання;

- здійснення скиду кар'єрних вод на підставі дозволу на спецводокористування

- управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства;

- дотримання розмірів санітарно-захисної зони відповідно до вимог чинного законодавства; -не перевищення гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць на межі житлової забудови;

- здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами на підставі дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- не перевищення нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел;

- виконання вимог щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони надр;

- виконання санітарних обмежень щодо допустимих рівнів звуку;

- дотримання правил пожежної безпеки відповідно до вимог чинного законодавства;

щодо технічної альтернативи 2.

- аналогічні обмеження, що й за технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

- територіальні обмеження, визначені межами та умовами правовстановлюючих документів на земельні ділянки;

- дотримання розмірів санітарно-захисної зони для планованої діяльності відповідно до вимог чинного законодавства;

- дотримання режиму водоохоронних зон та прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів, зон санітарної охорони водних об'єктів відповідно до вимог чинного законодавства;

- компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки та виробничої санітарії.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається, дивись п.3

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

- проведення топографо-геодезичних, інженерно-геологічних, екологічних та інших вишукувань у необхідному обсязі, згідно з чинним законодавством, для за-

безпечення раціонального використання природних ресурсів, а також забезпечення виконання охоронних, відновлюваних, захисних та компенсаційних заходів;

- виконання комплексу технологічних, технічних, організаційних рішень для зменшення/попередження впливу на довкілля та забезпечення надійної безаварійної роботи

щодо технічної альтернативи 2.

- аналогічна еколого-інженерна підготовка і захист території, що й за технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки та виробничої санітарії, вимог природоохоронного законодавства. Впровадження заходів спрямованих на попередження/зменшення забруднення довкілля при реалізації планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається, дивись п.3

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

- **клімат та мікроклімат.** Джерела впливу відсутні. Вплив не передбачається;

- **атмосферне повітря.** Джерела впливу: технологічне обладнання та техніка з видобутку піску, автотранспорт. Можливий вплив: забруднення атмосферного повітря та шумовий вплив при роботі обладнання та техніки з видобутку піску, автотранспорту. Викиди забруднюючих речовин та шумовий вплив будуть в нормативних межах: концентрація забруднюючих речовин на межі СЗЗ не буде перевищувати встановлених нормативів, викиди стаціонарними джерелами не будуть перевищувати дозволених викидів;

- **водне середовище.** Джерела впливу: технологічне обладнання для видобутку корисних копалин. Можливий вплив: замутненість шарів води біля робочих засобів гідромеханізації, що носить локальний тимчасовий характер. Повернення освітлених вод з карт наміву до річки (скид освітлених кар'єрних вод з карт наміву до водних об'єктів на підставі дозволу на спецводокористування). Позитивний вплив через збільшення глибини водного об'єкту;

- **рослинний та тваринний світ.** Джерела впливу: технологічне обладнання для видобутку корисних копалин. Можливий вплив: тимчасове збіднення водних біоресурсів водного об'єкту, що відновлюється з часом. Вплив на екосистему водного об'єкту внаслідок тимчасової втрати площ нагулу риб та від загибелі кормових організмів на площі видобутку пісків, що відновлюється з часом;

- **геологічне середовище.** Джерела впливу: технологічне обладнання для видобутку корисних копалин. Можливий вплив: на геологічне середовище в результаті зміни природного стану геологічного середовища через вилучення корисних копалин в межах території планованої діяльності;

- **ґрунти та земельні ресурси.** Джерела впливу: технологічне обладнання, техніка. Можливий вплив: механічні порушення поверхневого шару ґрунту та порушення родючого шару ґрунту при проведенні підготовчих та будівельних робіт;

- **навколишнє соціальне середовище (населення).** Джерела впливу: технологічне обладнання, техніка, автотранспорт. Можливий вплив: відсутній негативний вплив при забезпеченні вимог чинного законодавства, норм та правил щодо проведення видобувних робіт та експлуатації техніки/обладнання/автотранспорту. Наявний позитивний вплив через покращення соціально-економічної складової регіону;

- **навколишнє техногенне середовище.** Вплив не очікується. Порушення експлуатаційної надійності довколишніх техногенних об'єктів не передбачається;

- **архітектурна, археологічна та культурна спадщина.** Вплив не очікується. Діяльність на територіях та об'єктах архітектурної, археологічної та культурної спадщини не передбачається. Роботи здійснюються в акваторії річки та в межах земельних ділянок без здійснення землерийних робіт;

- **управління відходами.** Управління відходами що утворюються (видалення/відновлення) буде здійснюватися у відповідності з вимогами чинного законодавства. Вплив нормативний, опосередкований (при видаленні/відновленні відходів). Відходи будуть зберігатися в контейнерах на спеціальному майданчику та передаватися на відновлення/ видалення спеціалізованим підприємствам.

щодо технічної альтернативи 2.

Для технічної альтернативи 2, сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1, за виключенням:

- **атмосферне повітря.** Збільшення викиду забруднюючих речовин: через використання двох екскаваторів з допоміжною технікою; через збільшенням обсягів зберігання дизпалива для техніки; збільшення джерел впливу на довкілля (відвали, заправка техніки, зберігання пального, робота техніки тощо);

- **ґрунти та земельні ресурси.** Збільшення площі земельних ресурсів: відвали піску на двох берегах р. Десна; дороги для вивезення піску;

- **управління відходами.** Збільшення кількості відходів, що утворюються при експлуатації екскаваторів та техніки:

- **геологічне середовище.** Не забезпечується раціональне видобування та використання корисних копалин.

щодо територіальної альтернативи 1.

- сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з техніч-

ною альтернативою 1. Здійснення планованої діяльності в межах території планованої діяльності не спричинить значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення. При реалізації планованої діяльності буде забезпечено виконання вимог чинного законодавства, санітарно- гігієнічних, протипожежних, містобудівних та територіальних обмежень згідно чинного законодавства України;

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається, дивись п.3

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

Друга категорія

3 Видобувну промисловість Видобувну промисловість: видобування корисних копалин, крім корисних копалин місцевого значення, які видобуваються землевласниками чи землекористувачами в межах наданих їм земельних ділянок з відповідним цільовим використанням; перероблення корисних копалин, у тому числі збагачення;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зацеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Планований обсяг Досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, буде виконаний у відповідності до п.2 ст.6 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля".

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

- проведення громадського обговорення планованої діяльності;

- аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення. У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля

(зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Висновок з оцінки впливу на довкілля,

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається ДЕПАРТАМЕНТОМ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається ДЕПАРТАМЕНТОМ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ, відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Ліцензія на право зберігання пального

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається уповноваженими Кабінетом Міністрів України органами виконав-

чої влади за місцем розташування місць зберігання пального, відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на проведення робіт на землях водного фонду

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Держводагентством, відповідно до вимог постанови КМУ від 12 липня 2005 р. № 557 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду»

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на спеціальне водокористування

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, відповідно до вимог Водного кодексу України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Департамент екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації,

01004, Україна, місто Київ, вулиця Басейна, будинок 1/2 А.,

der_eco@koda.gov.ua.,

044) 279-01-58,

Т.в.о. директора департаменту

Литвиненко Вадим Олександрович

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

«Висушене серце»: вчені розповіли, як зміна клімату «вдарила» Дністровськими плавнями

За словами науковців, коли гинуть ліси та трава, клімат лише прискорює свій руйнівний вплив.

На Одещині через зміну клімату, яка спровокувала посуху, заповідна територія, відома своїм біорізноманіттям, пройшла справжнє випробування на виживання.

Про це повідомили у Нижньодністровському національному природному парку. Науковці оприлюднили знімки, на яких можна побачити як жахливо влітку виглядали заповідні землі.

«Цього літа Дністровські плавні нагадували не зелене море з очерету й води, а виснажену землю, що тріскає під ногами. Сонце палило так, що навіть чайки шукали тінь, а ставки й озера відступали день за днем, залишаючи тільки порепаний мул і сліди колишнього життя», - поділились фахівці.

Науковці підкреслили, що Нижній Дністер завжди був серцем біорізноманіття. Тут гніздяться чаплі, баклани, мешкають видри, нереститься риба, ростуть водяні лілії й латаття. Однак це літо стало випробуванням навіть

для найстійкіших видів.

«Неймовірна спека, мінімальна кількість опадів, зниження рівня води в річці й лимані - усе це створило ефект «висушеного серця». Зменшення води - це не просто менше риби. Це розрив природного ланцюга життя: водорості не ростуть - комахи зникають - птахи не знаходять корму - змінюється поведінка ссавців. Кожна втрата тут - як випавший вузол у мережі, що тримала рівновагу цілої екосистеми», - пояснили дослідники.

За їхніми словами, зміна клімату - не щось далеке, це вже поруч: у тріщинах пересохлих ставків, у спалених сонцем очеретах, у міграції птахів, які прилітають пізніше або зовсім минають водно-болотні угіддя в Одеській області.

За оцінками екологів, за останні 25 років біорізноманіття світу скоротилось більш ніж на третину, і якщо тенденція збережеться - через кілька десятиліть планета втратить ще мільйони видів.

У нацпарку підкреслюють, що біорізноманіття - своєрідна природна броня від кліматичних

змін. Ліси, торфовища, річкові плавні, морські трави тощо поглинають вуглець і охолоджують планету. Коли вони гинуть, клімат лише прискорює свій руйнівний біг.

«У Нижньодністровському нацпарку ми щодня бачимо цю боротьбу - між спекою і вологістю, між людиною і природою, між втратою і надією. Ми знаємо: відновлення навіть одного ставка, одного очеретяного поясу, одного виду - це крок до збереження життя для всіх», - додають науковці.

Нагадаємо, влітку у басейні Дністра спостерігалось зниження рівнів води. У Державній екологічній інспекції Південно-Західного округу повідомляли, що причина цього - спека та відсутність дощів, характерна для меженого періоду (липень-вересень). Проте фахівці стверджували, що це - сезонне явище.

Джерело: УНІАН

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 13540

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Розробка Маяківської ділянки торфового родовища Оржиця 3 у Лубенському районі Полтавської області. Загальна площа ділянки планованої діяльності становить 11,8192 га, зокрема ліцензійної ділянки – 11,0 га. Корисною копалиною родовища є торф.

Загальний обсяг запасів корисної копалини становить: категорія В (код класу 111) – 67,0 тис.т. Видобування корисної копалини здійснюється – транспортною системою розробки із застосуванням екскаваторного способу виїмки товщі корисної копалини. Перед видобувними роботами здійснюються підготовчі роботи: планування поверхні ділянки в межах родовища без зняття верхнього шару ґрунту (розчистка чагарникової рослинності, формування стійких площадок, корчування пнів); передбачається повторна очистка частково замулених, раніше пройдених меліоративних каналів, відведених до штучної водойми, яка утворилася внаслідок попередньо виконаних видобувних робіт; облаштування (відновлення) внутрішньокар'єрних доріг у межах ліцензійної площі родовища; облаштування промислового майданчика.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТОРГОВИЙ ДІМ «ЛАТЕРІЯ» 39529377

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 37700, Полтавська обл., Лубенський р-н, селище Оржиця, вул.Веселий Поділ, будинок 38

місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
(044) 206-31-40, 206-31-50
Романенко Юлія Сергіївна
(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля, що видається Міністерство, економіки, довкілля та сільського господарства України відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» Міністерство, економіки, довкілля та сільського господарства України Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть по-

даватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 28.11.2025 12:00;

1 Лінк: <https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=m596ee1086b01e8641d1ce983a1242aca>

Номер наради: 2360 174 1895

Пароль: 9VmDpAMsS49;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
(044) 206-31-40, 206-31-50
Романенко Юлія Сергіївна
(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
(044) 206-31-40, 206-31-50
Романенко Юлія Сергіївна
(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **594** аркушах.

-

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

-

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

ТОВ «Торговий Дім «ЛАТЕРІЯ»,
Полтавська обл., Лубенський р-н, смт. Оржиця, вул. Веселий Поділ, 38.
- Директор Поліщук І.А.;
Оржицька селищна рада,
Полтавська область, Лубенський р-н, смт. Оржиця, вул. Центральна, 24
– приймальна Голови Сидоренко О.В.
Звіт занесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.
Громадськість може ознайомитись із Звітом з **28.10.2025** протягом робочого часу.
(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)
{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
Мінекономіки

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 200-47-53, факс (044) 253-63-71, e-mail: meconomy@me.gov.ua, сайт: www.me.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508596
24.10.2025

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МОНОЛІТ СОЮЗ»
ідентифікаційний код юридичної особи 35659242

вул. Пасічна, 3, с-ще Безлюдівка; Харківський р-н, Харківська обл., 62489
(заявник та його адреса)

24.10.2025
(дата видачі)

61/6101-11125/1
(номер висновку)

11125

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

61/6101-11125/2 від 24.10.2025

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності «Розробка родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища»

За результатами оцінки впливу на довкілля планованої діяльності здійсненої відповідно до статей 3, 6-7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме: планованої діяльності з розробки родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища», встановлено, що:

процедура оцінки впливу на довкілля (далі - ОВД) розпочата 24.01.2025 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (далі - Реєстр) - 11125, а 03.09.2025 до Реєстру внесено звіт з оцінки впливу на довкілля (далі - Звіт з ОВД), оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД та інші документи;

повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, було оприлюднено в 4 публічних місцях на території, де планується проводити плановану діяльність, та в усіх населених пунктах, які можуть зазнати впливу планованої діяльності (підтвердженням фотофіксація) та опубліковано в друкованих медіа «ЕКО Газета «Акцент» від 23.01.2025 № 1, «ЕКО Журнал «Акцент» від 23.01.2025 №1;

з дня офіційного оприлюднення зазначеного повідомлення про плановану діяльність, зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності до центрального уповноваженого органу не надходили;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля було оприлюднено в 4 публічних місцях на території, де планується проводити плановану діяльність, та в усіх населених пунктах, які можуть зазнати впливу планованої діяльності (підтвердженням с фотофіксація) та опубліковано в друкованих медіа «ЕКО Газета «Акцент» від 01.09.2025 № 18, «ЕКО Журнал «Акцент» від 01.09.2025 № 18;

громадські слухання з обговорення Звіту з ОВД планованої діяльності відбулись 18.09.2025 о 10:00 годині в режимі відеоконференції;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також протягом громадського обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД, відображено в звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною даного висновку;

інформація про результати розгляду зауважень та пропозицій, наданих заінтересованими органами в рамках консультацій відображена в звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною даного висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

Відповідно до наданих матеріалів, планованою діяльністю передбачається розробка родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» на південно-східній околиці м. Балаклія.

Загальна площа родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» - 23,9 га.

У Звіті з ОВД зазначається, що територія планованої діяльності прилягає до східної межі Балаклійського родовища, що видобувається Товариством з обмеженою відповідальністю «МОНОЛІТ СОЮЗ» (далі - ТОВ «МОНОЛІТ СОЮЗ») згідно зі спеціальним дозволом на користування надрами № 5562 від 31.05.2012 (рисунок 1.2 Звіту з ОВД).

ТОВ «МОНОЛІТ СОЮЗ» отримано спеціальний дозвіл на користування надрами від 14.02.2023 № 5468 (із змінами, внесеними наказом від 29.04.2024 № 200) для геологічного вивчення ділянок надр корисних копалин родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» (додаток 1 до Звіту з ОВД).

Географічні координати родовища пісків в системі координат WGS 84 наведено в таблиці 1.1 Звіту з ОВД та додатку 1 до Звіту з ОВД.

Карта-схема родовища пісків наведена на рисунку 1.1 Звіту з ОВД.

Протоколом Державної комісії України по запасах корисних копалин від 30.10.2024 № 5772 (додаток 2 до Звіту з ОВД) для родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» визначено балансові запаси в межах спеціального дозволу на користування надрами № 5468 від 14.02.2023.

Забезпеченість підприємства балансовими запасами корисної копалини становить 14,37 років при річній потужності підприємства з видобування 200,0 тис. м³ пісків у щільному тілі.

Відповідно до Звіту з ОВД, першочерговий напрямок розвитку гірничих робіт приймається з заходу на схід. У західній частині родовища (в контурі підрахунку запасів по категорії В) розкриті породи на площі 2,6 га відсутні.

На даній площі в наявності підготовлені до розробки запаси необводненого піску із середньою потужністю від 1,7 до 4,8 м.

Зняття ґрунтово-рослинного шару та пухких порід здійснюватиметься поетапно, по рокам відпрацювання кар'єру (додаток 10 до Звіту з ОВД). Розкриті породи на родовищі відносяться до пухких та представлені ґрунтово-рослинним шаром, піском шару зачистки та іншими породами пухкого розкрити (суглинки, супіски, техногенні). На початковому етапі функціонування кар'єру ґрунтово-рослинний шар та породи розкрити складуватимуться окремо у тимчасових відвалах, розташованих у межах ліцензійної площі родовища. У подальшому породи розкрити в повному обсязі (з тимчасового відвалу та безпосередньо з вибоїв) укладаються у внутрішній відвал, який розташований у виробленому просторі кар'єру, а породи ґрунтово-рослинного шару використовуватимуться для рекультивації погашених бортів кар'єру по мірі відпрацювання родовища.

Показники об'ємів розкритих порід в межах ліцензійної площі родовища наведено в таблиці 1.2 Звіту з ОВД.

Сухі піски потужністю від 1,65 до 9,85 м (в середньому - 6,52 м), за виключенням 2,5 м, що розробляються із застосуванням засобів гідромеханізації, розроблятимуться механізованим способом за транспортною системою розробки. Частина покладу сухих пісків розробляється за спеціальною системою розробки із застосуванням засобів гідромеханізації - плаваючого земснаряду та гідротранспорту (пульпопроводу). За зазначеною технологією допускається розробка сухих пісків з висотою надводного масиву висотою до 2,5 м. Об'єм сухих пісків, які розробляються за спеціальною системою розробки - 537,3 тис. м³.

Відпрацювання товщі обводнених пісків здійснюється за спеціальною системою розробки із застосуванням засобів гідромеханізації: плаваючого земснаряду та гідротранспорту. Потужність обводнених пісків становить від 6,35 до 9,95 м, в середньому - 7,89 м.

Розробка обводнених пісків гідромеханізованим способом за допомогою земснаряду буде проводитись на карти наживу. Карти наживу на початку розробки родовища будуть розміщуватись в центральній частині родовища на невідпрацьованій площі, а на заключній стадії - будуть перенесені за межі кар'єру, вздовж його північного контуру на місце розташування тимчасових зовнішніх відвалів розкритих порід, які в процесі розробки родовища будуть переміщуватись у відпрацьований простір кар'єру та використовуватись при його рекультивації.

Освітлена вода з карти наживу скидається через шандорний колодязь в водовідвідну каналу та далі у вироблений простір кар'єру.

Показники видобувних запасів корисної копалини та об'ємів порід розкрити в контурі кар'єру наведено у таблиці 1.8 Звіту з ОВД.

Основні параметри системи розробки пісків наведено у таблиці 1.5 Звіту з ОВД. Генеральний план підприємства з видобутку пісків наведено на рисунку 1.12 Звіту з ОВД.

Перелік кар'єрного обладнання для видобутку пісків наведено в таблиці 1.4 Звіту

з ОВД.

Режим роботи підприємства наведено в таблиці 1.6 Звіту з ОВД.

Згідно зі Звітом з ОВД, для електрозабезпечення промислового майданчика по північному борту кар'єру передбачається облаштування мережі електропостачання - ЛЕП 10 кВ. Також планованою діяльністю передбачається облаштування заправки з дизельним паливом (підземна ємність 30 м3).

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

Планована діяльність з розробки родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» може впливати на компоненти довкілля. Впливу можуть зазнати геологічне, повітряне, водне та соціальне середовища, земельні ресурси, рослинний та тваринний світ.

Незапланований негативний вплив на навколишнє середовище можливий лише при аварійних ситуаціях. Аварійні ситуації на об'єкті можливі у випадку недотримання технології господарської діяльності, поломки машин і механізмів, при пожежі.

При штатних умовах експлуатації об'єкта планованої діяльності аварійні ситуації не передбачаються. З метою недопущення виникнення аварійних ситуацій, а також забруднення навколишнього природного середовища Звітом з ОВД передбачено ряд організаційно-технічних заходів, у т. ч. впровадження заходів щодо дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Санітарно-захисна зона для об'єкта визначається у відповідності до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 за № 379/1404 (далі - ДСП 173-96).

Відповідно до Звіту з ОВД, відстань до житлових будинків м. Балаклія, від кутових точок родовища пісків становить (рисунок 1.3 Звіту з ОВД):

- на північ від родовища - 392 м (КТ 1);
- на північ від родовища - 543 м (КТ 2);
- на північний схід від родовища - 355 м (КТ 4).

Згідно зі Звітом з ОВД, для підприємств з видобування піску у ДСП 173-96 розмір санітарно-захисної зони не встановлено. Відповідно до інформації наведеної у Звіті з ОВД для розробки родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» встановлюється санітарно-захисна зона 300 м (додаток 14 до Звіту з ОВД).

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ враховуючи дані, наведені у звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме, що:

- **планована діяльність.** Планована діяльність полягає у розробці родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища»;

- **вплив на ґрунти та геологічне середовище під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, під плановану діяльність відводяться земельні ділянки з кадастровими номерами;

- 6320210100:01:000:0088 (площею 2 га) та 6320210100:01:000:0087 (площею 2 га) - власник ТОВ «МОНОЛІТ СОЮЗ», категорія - землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення;

- 6320210100:01:000:0077 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0078 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0079 (площею 1,4657 га), 6320210100:01:000:0080 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0053 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0054 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0055 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0056 (площею 2 га), 6320210100:01:000:0076 (площею 2 га) - власник Казарінов А.О., категорія - землі сільськогосподарського призначення.

Копії витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності та договорів про встановлення сервітуту на земельних ділянках наведено в додатку 3 до Звіту з ОВД.

Згідно зі Звітом з ОВД, на території планованої діяльності відсутні групи ґрунтів, що відносяться до особливо цінних земель, які визначені в статті 150 Земельного кодексу України та в Переліку особливо цінних груп ґрунтів, затвердженого наказом Держкомзему України від 06.10.2003 № 245 (для провінції Лісостепова Лівобережна).

У Звіті з ОВД зазначається, що планованою діяльністю не передбачена зміна цільового використання земель, земельні ділянки використовуються за договором сервітуту. У разі необхідності зміна цільового призначення земельних ділянок, ґрунти яких не відносяться до особливо цінних земель, здійснюється відповідно до вимог статті 20 Земельного кодексу України.

Даним Звітом з ОВД, а отже і процедурою оцінки впливу на довкілля не оцінювалась діяльність зі зміни цільового призначення земель сільськогосподарського призначення та зміна цільового призначення особливо цінних земель.

Відповідно до Звіту з ОВД, розробка родовища при проведенні гірничих робіт призведе до порушення цілісності земної поверхні, надр.

Згідно зі Звітом з ОВД, після завершення розробки Східної ділянки Балаклійського родовища пісків кар'єрна виїмка нижче рівня ґрунтових вод рекультивується під водойму природнім шляхом. Надводні борти кар'єру та відвали розкривних порід підлягають гірничотехнічній та біологічній рекультивації. Рекультивація земель відбувається одночасно з розробкою кар'єру. Площа рекультивованих земель складе 7,56 га, у тому числі: надводні уступи кар'єру - 2,11 га, зовнішні відвали розкривних порід - 5,45 га;

- **вплив на атмосферне повітря під час впровадження планованої діяльності.** Вплив на атмосферне повітря при провадженні планованої діяльності перед-

бачається у період організації промислового майданчика, зняття ґрунтово-рослинного шару і пухких розкривних порід, видобутку корисної копалини та рекультивації земель. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснюватимуться при роботі двигунів внутрішнього згорання кар'єрної техніки, пилінні при здійсненні видобувних робіт та переміщенні транспорту. Карти-схеми з нанесеними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне наведені в додатках 13, 14 Звіту з ОВД.

Характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на період організації майданчика наведена в таблицях сторінках 146-150 та 424-427 Звіту з ОВД.

Доцільність проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ при організації промислового майданчика наведена у таблиці на сторінках 151, 152 Звіту з ОВД.

Розрахунки розсіювання забруднюючих речовин у період організації промислового майданчика наведено у додатку 15 до Звіту з ОВД

Результати розрахунку розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі при організації промислового майданчика наведено в таблиці 1.12 Звіту з ОВД.

Характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря при знятті ґрунтово-рослинного шару та пухких розкривних порід родовища пісків наведена в таблицях на сторінках 153-156 та 458, 459 Звіту з ОВД.

Доцільність проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ при знятті ґрунтово-рослинного шару та пухких розкривних порід наведена у таблиці на сторінці 158 Звіту з ОВД.

Розрахунки розсіювання забруднюючих речовин у період зняття ґрунтово-рослинного шару та пухких розкривних порід наведено у додатку 16 до Звіту з ОВД.

Результати розрахунку розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі при знятті ґрунтово-рослинного шару та пухких розкривних порід наведено в таблиці 1.14 Звіту з ОВД.

Характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря під час видобутку пісків наведена в таблицях на сторінках 159-163 та 492-494 Звіту з ОВД.

Доцільність проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ під час видобутку пісків наведена у таблиці на сторінках 164, 165 Звіту з ОВД

Розрахунки розсіювання забруднюючих речовин у період видобутку корисної копалини наведено у додатку 17 до Звіту з ОВД.

Результати розрахунку розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі під час видобутку пісків наведено в таблиці 1.16 Звіту з ОВД.

Характеристика джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря при проведенні рекультивації родовища пісків наведена в таблицях на сторінках 167, 168 та 524 Звіту з ОВД.

Доцільність проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ при проведенні рекультивації родовища пісків наведена у таблиці на сторінках 170, 171 Звіту з ОВД.

Розрахунки розсіювання забруднюючих речовин у період рекультивації земель наведено у додатку 18 до Звіту з ОВД.

Результати розрахунку розсіювання забруднюючих речовин атмосферному повітрі при проведенні рекультивації родовища пісків наведено в таблиці 1.18 Звіту з ОВД.

Відповідно до Звіту з ОВД, при провадженні планованої діяльності перевищення встановлених санітарних нормативів в контрольних точках не спостерігається. Концентрація забруднюючих речовин на межі санітарно-захисної зони при реалізації планованої діяльності становить менше 1,0 ГДК;

- **вплив на водне середовище під час реалізації планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, планована діяльність з видобутку піску буде здійснюватися за межами прибережної захисної смуги водних об'єктів.

Найближчий водний об'єкт - р. Волоська Балаклійка знаходиться на відстані 181 м (рисунок 1.4 Звіту з ОВД). У межах родовища розвинуті 2 водоносні горизонти: водоносний горизонт заплавної і першої надзаплавної тераси та водоносний горизонт тріщинуватої зони мергельно-крейдових відкладів.

Відповідно до Звіту з ОВД, для господарсько-питного водозабезпечення використовується привозна вода в кількості 250 л/добу. Господарсько-побутові стоки накопичуються в герметичній ємності біотуалету та по мірі накопичення вивозяться на міські очисні споруди (за договором).

Згідно зі Звітом з ОВД, у літній період передбачається проведення заходів з пілоподавлення (гідрознепилювання) доріг, а саме 192 полива.

Використовуватиметься вода з кар'єру в об'ємі 3,6 м3 за один полив.

У Звіті з ОВД зазначається, що, кар'єрні води накопичуються в котловані кар'єру. Загальний водопріплив в котлован на початок розробки кар'єра складатиме 2133,2 м³/добу. Радіус депресійної лійки становить 542,4 м (рисунок 1.13 Звіту з ОВД). Депресійна лійка що утворюється при розробці родовища:

- розповсюджується в межах слабонапірного та безнапірного водних горизонтів, які вкриваються при розробці родовища;
- розповсюджується в межах водних горизонтів, що не використовуються для водозабезпечення населення м. Балаклія;
- розповсюджується в межах водоносного горизонту, що в межах родовища ха-

рактизується як напівобмежений з границею першого роду (з півночі родовища - р. Волоська Балаклійка, з заходу - р. С. Донець).

У Звіті з ОВД зазначається, що реалізація планованої діяльності не матиме значного впливу на гідрологічний режим водоносних горизонтів зачеплених гірничими роботами.

Матеріали звіту з гідрогеологічного дослідження впливу розробки родовища пісків «Східна частина Балаклійського родовища» на водні ресурси наведено у додатку 22 до Звіту з ОВД;

- вплив на рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти під час провадження планованої діяльності. У Звіті з ОВД зазначається, що у межах території планованої діяльності відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду, а також території, які зарезервовані для наступного заповідання (рисунок 1.5 Звіту з ОВД).

Відповідно до листа Департаменту захисту довкілля та природокористування Харківської обласної військової (державної) адміністрації від 27.02.2025 № 03.02-18/684 (додаток 7 до Звіту з ОВД) знаходиться межах Придонецького природного коридору загальнодержавного значення (згідно зі Схемою регіональної екологічної мережі Харківської області, яку розроблено НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2014 році).

Згідно зі Звітом з ОВД, територія планованої діяльності не входить до складу Смарагдової мережі, але межує з об'єктом Смарагдової мережі Siverskyi Donets river valley in Kharkiv oblast - 2 (UA0000317). Карта-схема Смарагдової мережі в районі реалізації планованої діяльності наведена на рисунку 1.6 Звіту з ОВД.

У 2025 році було здійснено польове дослідження району планованої діяльності. Науковий звіт на тему: «Дослідження стану біорізноманіття та стану його функціонування на території родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища та можливого впливу на Смарагдову мережу» (Харківська область)» наведено в додатку 20 до Звіту з ОВД;

Відповідно до Звіту з ОВД, при реалізації планованої діяльності не передбачається видалення зелених насаджень. У межах території планованої діяльності відсутні види флори та фауни, занесені до Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції (в тому числі мігруючі види), оселища Резолюції 4 Бернської конвенції та угруповання Зеленої книги України. Територія планованої діяльності розташована за межами шляхів сезонної міграції птахів;

- вплив на клімат і мікроклімат під час провадження планованої діяльності. Згідно зі Звітом з ОВД, кліматичні особливості території планованої діяльності не призводять до зростання інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище та клімат. Теплові викиди, що призводять до зміни клімату, відсутні. При реалізації планованої діяльності парникові гази прямої дії не утворюються;

- вплив на соціальне та техногенне середовища під час провадження планованої діяльності. Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря проводиться за розрахунками ризику розвитку неканцерогенних і канцерогенних ефектів.

Відповідно до Звіту з ОВД, ризик розвитку шкідливих неканцерогенних ефектів характеризується як імовірність розвитку шкідливих ефектів, що зростає пропорційно збільшенню НІ. Індивідуальний канцерогенний ризик впливу на здоров'я населення речовини (бенз(а)пірен) є мінімальним.

Згідно зі Звітом з ОВД, рівень соціального ризику є прийнятим.

У додатку 27 до Звіту з ОВД зазначається, що Департамент культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації листом від 18.02.2025 № 05-25/535 проінформував ТОВ «МОНОЛІТ СОЮЗ», що в проектних межах земельної ділянки запланованої для провадження планованої діяльності розташований щойно виявлений об'єкт археології - Багатошарове поселення (добі бронзи, салтівської культури), затверджене розпорядженням голови Харківської обласної державної адміністрації від 23.11.2020 № 745. Поселення виявлено та обстежено у 2007 році Аксьоновим В. С., Лаптевим О. О., Варачовою К. Г., Корохіною А. В.

Схема розташування та облікова документація на Багатошарове поселення біля м. Балаклія наведені у додатку 27 до Звіту з ОВД.

Виходячи з вищевикладеного, висновком з оцінки впливу на довкілля встановлені відповідні екологічні умови;

- вплив шуму та вібрації на довкілля під час провадження планованої діяльності. Характеристика джерел шуму при здійсненні робіт з розробки корисних копалин наведена в таблиці 1.21 Звіту з ОВД. Для розрахунків шумового впливу прийнята відстань до найближчих житлових будинків - 355 м. Результати розрахунків шуму кар'єрної техніки при експлуатації кар'єру наведено в таблиці 1.22 Звіту з ОВД.

Згідно зі Звітом з ОВД, сумарний рівень звуку в розрахунковій точці на відстані 355 м становить 37 дБА. Рівень звуку при проведенні робіт з видобутку корисної копалини не перевищить нормативний на межі житлової забудови.

Відповідно до Звіту з ОВД, технологічне обладнання є джерелом локальної вібрації, що не розповсюджується на прилеглу територію, яку займають житлові будинки. На межі найближчої житлової забудови рівень вібрації визначається як відсутній за санітарно-гігієнічними нормативами;

- вплив радіаційного забруднення, електромагнітного та іонізуючого випромінювання на довкілля під час провадження планованої діяльності. Згідно

зі Звітом з ОВД, у процесі провадження планованої діяльності не передбачається утворення та використання джерел радіаційного забруднення та випромінювання. Сухі та обводнені піски Східної ділянки Балаклійського родовища відповідають I класу за радіоактивністю згідно ДБН В. 1.4-1.01.97 та за своїми радіологічними характеристиками можуть використовуватись у всіх видах будівництва без обмежень;

- управління відходами під час провадження планованої діяльності. Загальна кількість відходів, що утворюватиметься при реалізації планованої діяльності, становитиме 94,209 т/рік. Перелік відходів, що утворюватимуться при реалізації планованої діяльності, наведено в таблиці 1.9 Звіту з ОВД.

У таблиці 1.10 Звіту з ОВД зазначається, що утворені при провадженні планованої діяльності відходи передаватимуться спеціалізованому підприємству.

Відповідно до Звіту з ОВД, ремонт техніки/автотранспорту здійснюється на спеціалізованих підприємствах (за договором), на території планованої діяльності відходи від ремонту техніки/автотранспорту не утворюватимуться,

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (ґрунти та геологічне середовище, атмосферне повітря, водне середовище, рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, клімат і мікроклімат, соціальне та техногенне середовища) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим; за результатами аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на геологічне, повітряне, водне, соціальне середовища, земельні ресурси, рослинний і тваринний світ.

При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме:

- до початку провадження планованої діяльності необхідно провести обстеження території провадження планованої діяльності з метою виявлення вибухонебезпечних предметів, перешкод, здатних послужити причиною пошкодження технічних засобів і здоров'ю персоналу;

- при виявленні на території провадження планованої діяльності вибухонебезпечних предметів, роботи негайно припинити до ліквідації джерел небезпеки і отримання дозволу від відповідних органів;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Земельного кодексу України, законів України «Про охорону земель», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій» та згідно з Правилами розроблення робочих проектів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86;

- користування земельними ділянками здійснювати лише при наявності документів землекористування та з цільовим призначенням земель, що відповідає даній планованій діяльності;

- здійснювати зняття, перенесення та складування родючого шару ґрунту відповідно до вимог чинного законодавства;

- здійснювати зберігання знятого родючого шару ґрунту за межами ділянок провадження планованої діяльності лише при наявності документів землекористування;

- на суб'єкта господарювання покладається обов'язок збереження якісних показників родючості ґрунтів, які знімаються та складуються, з метою їх подальшого повернення у стан придатний для використання за призначенням;

- не допускати змішування знятого родючого ґрунту з мінеральним ґрунтом;

- при формуванні ярусів відвалів знятого родючого шару ґрунту реалізовувати кути відкосів з метою попередження зсувних явищ;

- вживати заходи щодо забезпечення захищеності знятого родючого шару ґрунту від вітру;

- з метою запобігання ерозії відвалів родючих ґрунтів їх поверхню необхідно закріплювати та засівати сумішшю бобовозлакових і довгорічних трав;

- реалізовувати заходи визначені у Звіті з ОВД для зменшення впливу на ґрунти та геологічне середовище;

- не допускати потрапляння в ґрунт відходів, нафтопродуктів, паливо-мастильних матеріалів та інших забруднюючих речовин, а у разі надзвичайних ситуацій - забезпечити локалізацію, ліквідацію та відновлення до природного стану ґрунтів;

- здійснити рекультивацію земель після провадження планованої діяльності відповідно до діючого законодавства України;

- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Кодексу України про надра;

- діяльність із видобування корисних копалин здійснювати на підставі спеціального дозволу на користування надрами;

- діяльність із видобування корисних копалин здійснювати в межах географічних координат ділянки надр (ліцензійної площі), визначених у спеціальному дозволі на користування надрами;
- забезпечити проведення систематичного маркшейдерського та гірничо-технічного контролю за розробкою родовища;
- забезпечити маркшейдерський моніторинг за робочими і неробочими уступами і бортами кар'єру;
- дотримуватись вимог раціонального використання природних ресурсів та охорони надр відповідно до статті 56 Кодексу України про надра;
- вивезення до місць постійного складування та подальше використання корисної копалини повинно здійснюватися відповідно до вимог законодавства;
- виконувати заходи щодо запобігання або зменшення розвитку небезпечних геологічних процесів та явищ;
- забезпечити дотримання обмежень у межах охоронних зон електричних мереж повітряних ліній електропередачі, кабельних ліній електропередачі, трансформаторних підстанцій, розподільних пунктів і пристроїв визначених «Правилами охорони електричних мереж», затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1455;
- плановану діяльність, зокрема викиди забруднюючих речовин атмосферне повітря, здійснювати відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
- вживати заходи з метою мінімізації викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря при впровадженні діяльності;
- не перевищувати встановлені гранично допустимі концентрації по основним забруднюючим речовинам на межі санітарно-захисної зони;
- забезпечувати проведення контролю за дотриманням затверджених нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- забезпечити здійснення організаційно-господарських, технічних та інших заходів щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки в галузі охорони атмосферного повітря;
- здійснювати заходи щодо зменшення пилоутворення під час проведення планованої діяльності;
- при виконанні виймально-навантажувальних і транспортувальних робіт забезпечити виконання заходів із пилоподавлення автодоріг і під'їздів до місць навантаження і розвантаження автотранспорту та території провадження планованої діяльності;
- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Водного кодексу України;
- здійснювати плановану діяльність відповідно до обмежень, встановлених для водоохоронних зон та прибережно-захисних смуг поверхневих водних об'єктів;
- забезпечити організацію збору, очищення (зокрема, нафтовловлювачі та пісковловлювачі дощових та талих вод);
- забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд та обладнання для очищення стічних вод;
- виконувати заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів, організувати повторне використання очищених кар'єрних вод для технологічних потреб виробничого процесу;
- не допускати потрапляння неочищених стічних вод у підземні водоносні горизонти;
- забороняється скид зворотних вод на рельєф місцевості та у поверхневі водні об'єкти;
- поводження з господарсько-побутовими стічними водами здійснювати на підставі договорів із спеціалізованими організаціями та у відповідності до чинного законодавства;
- забезпечити проведення робіт способами і засобами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на інші природні об'єкти;
- створити мережу спостережних свердловин по периметру родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» для контролю кількісного складу підземних вод;
- забезпечити здійснення систематичних спостережень за режимом підземних вод;
- здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України», проєктів організації та положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- здійснювати плановану діяльність відповідно до законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ» та «Про Червону книгу України»;
- забезпечити дотримання вимог статті 39 Закону України «Про тваринний світ»;
- забезпечити охорону середовищ існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;
- здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України»;
- здійснювати плановану діяльність відповідно до режиму охорони та використання територій, об'єктів екомережі, зокрема Придонецького природного коридору загальнодержавного значення;

- знесення зелених насаджень здійснювати відповідно до законодавства України;
- передбачити компенсації за знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання) згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 1030 «Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)»;
- реалізацію планованої діяльності здійснювати у відповідності до вимог законів України «Про охорону культурної спадщини» та «Про охорону археологічної спадщини»;
- реалізацію планованої діяльності здійснювати у відповідності до вимог статей 54¹, 150 Земельного кодексу України;
- до початку провадження планованої діяльності забезпечити проведення фахових археологічних досліджень (вишукувань) території родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» відповідно до вимог чинного законодавства;
- скоригувати межі ліцензійної площі родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» з урахуванням виключення щойно виявленого об'єкту археології - Багатошарового поселення (добы бронзи, салтівської культури), затвердженого розпорядженням голови Харківської обласної державної адміністрації від 23.11.2020 № 745;
- до початку провадження планованої діяльності забезпечити погодження проєктної документації та проведення робіт відповідними органами охорони культурної спадщини;
- не здійснювати на території родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища» земляних робіт без проведення фахових археологічних досліджень (вишукувань) території родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища»;
- не перевищувати показників виробничого шуму та вібрації на межі санітарно-захисної зони, встановлених нормативно-правовими актами та санітарними нормами;
- забезпечити реалізацію організаційно-технічних заходів щодо зменшення шуму та вібрації при провадженні планованої діяльності;
- забезпечити використання звуко- та віброізолюючих матеріалів на обладнанні;
- управління відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», документів дозвільного характеру та укладених договорів із суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, у тому числі, з небезпечними;
- до початку реалізації діяльності забезпечити укладення договорів зі спеціалізованими організаціями щодо управління з відходами;
- вести облік відходів, що утворилися в результаті діяльності та подавати відповідну звітність;
- забезпечити утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;
- не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
- забезпечити своєчасне вивезення відходів, які утворюються в ході провадження планованої діяльності;
- забезпечити передачу небезпечних відходів суб'єктам господарювання, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами на підставі укладених договорів;
- забезпечити вивезення рідких відходів санітарно-технічних приладів у відповідності до укладених із спеціалізованими організаціями договорами;
- забезпечити дотримання заходів, передбачених Звітом з ОВД, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля;
- забезпечити ведення технологічного процесу та обслуговування обладнання в суворій відповідності з керівництвом по експлуатації (режимними картами), проєктною документацією, виробничими інструкціями, інструкціями з техніки безпеки, протипожежної та екологічної безпеки;
- використовувати тільки справну техніку та здійснювати проведення постійного контролю за технічним станом обладнання;
- не допускати роботу технологічного устаткування у форсованому режимі;
- не допускати роботу машин та механізмів на «холостому ходу»;
- не використовувати техніку із підтіканням паливо-мастильних матеріалів та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених СО і СН;
- технологічний огляд, ремонтні роботи, миття техніки проводити виключно на спеціалізованому промисловому майданчику, за межами території планованої діяльності;
- заправку спецтехніки на кар'єрі здійснювати пальним у спеціально відведених місцях з твердим покриттям та з організацією збору і очисткою стічних вод;
- забезпечити зливання нафтопродуктів в резервуар зберігання нафтопродуктів тільки закритим способом (трубопроводом або через шланг) та автоматизацію процесу заправки транспорту;

- забезпечити встановлення газовирівнювальної системи, що включає установку рекуперації парів нафтопродуктів;
- для захисту від корозії забезпечити покриття зовнішньої поверхні резервуару зберігання нафтопродуктів посиленою двокомпонентною стверджувальною композицією на основі епоксидних смол та поліуретанів;
- влаштувати тверде водонепроникне покриття в місцях, де проводитимуться операції з нафтопродуктами;
- дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами та Звітом з ОВД;
- призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог чинного законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- здійснювати провадження планованої діяльності за умови наявності та з дотриманням усіх документів, у т. ч. документів дозвільного характеру, які з огляду на законодавство, регулюють зазначену діяльність.
- забезпечити зведення до мінімуму чи припинення роботи техніки в період несприятливих метеорологічних умов у радіусі санітарно-захисної зони;
- у разі встановлення факту перевищення щодо будь-якого показника, що контролюється - забезпечити вжиття заходів щодо приведення технологічного процесу до штатного стану та відповідного реагування;
- дотримуватися вимог Закону України «Про систему громадського здоров'я»;
- узгодити з Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів встановлення розміру санітарно-захисної зони для об'єктів планованої діяльності;
- плановану діяльність здійснювати відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 № 379/1404;
- забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля у разі змін планованої діяльності, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля».

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

- передбачити автоматичне відключення технологічного обладнання при перевищенні регламентованих параметрів процесу і при аварійному стані виробництва;
- припиняти будь-які роботи при виникненні нештатних ситуацій (аварія, несправність, несприятливі метеорологічні умови тощо) до приведення технологічного процесу в відповідність до регламентних умов;
- розробити план організаційних заходів щодо локалізації та ліквідації аварійних ситуацій, аварій;
- при виникненні аварійних, нештатних ситуацій характеристики кількісного та якісного впливу на компоненти довкілля, компенсаційні заходи визначаються в порядку до вимог діючих законодавчих норм та актів;
- при виникненні аварійних ситуацій під час здійснення операцій з відходами кількісний та якісний склад відходів визначається на місцях, по мірі їх утворення в порядку до вимог діючих законодавчих норм та актів, а з метою ліквідації аварійних розсипів та розливів (у разі виникнення) на підприємстві має передбачатись наявність необхідного обсягу відповідних пакувальних матеріалів та засобів щодо локалізації та ліквідації аварійних ситуацій.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

- підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів**:

- проводити роботи з відновлення ґрунтів порушених під час реалізації планованої діяльності;
- здійснювати оплату компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях;
- своєчасно та в повному обсязі сплачувати обов'язкові екологічні платежі.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля**, а саме:

- здійснювати утримання території планованої діяльності в належному санітарному та екологічному стані;
- забезпечувати працівників засобами колективного та індивідуального захисту (спеціальний одяг та взуття), а також ефективно їх використання;
- запровадити заходи, розробити технологічні рішення щодо зменшення шуму та обсягу відходів, які утворюватимуться;
- вести роботи способами, які забезпечують збереження природних комплексів та об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу;
- утримувати в належному стані дорожнє покриття та своєчасно проводити ремонт з метою зменшення інфільтрації забруднених нафтопродуктами поверхневих стічних вод в ґрунти, ґрунтові води;

- здійснювати організаційні, економічні, екологічні та інші заходи, спрямовані на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу;

- забезпечити екологічну безпеку, раціональне використання природних ресурсів, додержання вимог чинного законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу**, а саме:

- щороку здійснювати маркшейдерський відомчий контроль за правильністю розробки родовища, за виконанням вимог по охороні надр і найбільш повному вилученню з надр корисної копалини, за виконанням заходів, що забезпечують при проведенні гірничих робіт безпечність для життя і здоров'я робітників і охорону об'єктів, споруд від шкідливого впливу цих робіт;
- щороку здійснювати моніторинг за небезпечними геологічними процесами та явищами у межах родовища та його санітарно-захисної зони;
- щопівроку здійснювати моніторинг впливу розробки родовища на поверхневі водні об'єкти у межах впливу провадження планованої діяльності, зокрема р. Волоська Балаклійка та р. С. Донець;
- щопівроку здійснювати гідрогеологічні спостереження за режимом підземних вод у зоні впливу планованої діяльності, у тому числі за допомогою колодязів на межі найближчої житлової забудови (у разі наявності);
- щороку здійснювати моніторинг впливу розробки родовища на територію екологічної мережі - Придонецький природний коридор загальнодержавного значення;
- щороку здійснювати моніторинг впливу розробки родовища на стан флори і фауни, біорізноманіття у межах впливу планованої діяльності;
- щороку здійснювати дослідження щодо виявлення видів мігруючої фауни, у тому числі птахів, а також місць масового розмноження тварин, у межах впливу планованої діяльності, у разі виявлення таких;
- щороку здійснювати моніторинг впливу планованої діяльності на якість атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови;
- щороку здійснювати моніторинг впливу шуму від планованої діяльності на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови;
- щорічно надавати інформацію стосовно прийнятих заходів з пилоподавлення та їх ефективності;
- щорічно проводити радіаційний контроль видобутої сировини на відповідність вимогам НРБУ-97.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подавати протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечувати їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляти до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом п'яти років з моменту початку провадження планованої діяльності.

Примітка: Якщо під час провадження господарської діяльності буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність - припиненню.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проєктування**, а саме:

- здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля для планованої діяльності не передбачається в разі виконання екологічних умов.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики Департаменту екологічної оцінки, в. о. директора Департаменту екологічної оцінки

Ю.С. Романенко

Заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України

В.З. Кіндратів

Підготовлено:

Сломінська В.В.

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність

Бізнес виграє, клімат чекає: Єврокомісія планує змінити пріоритети у 2026 році

Комісія ЄС планує внести зміни до термінології щодо відновлюваної енергетики

У Брюсселі (Бельгія) готують нову програму роботи Європейської комісії на 2026 рік, у якій помітно суттєвий зсув від амбітного “зеленого” курсу до більш економічно зваженого підходу.

Про це йдеться у проекті кліматичного плану Європейського Союзу, передає видання Euractiv.

У проекті ЄС на 2026 рік передбачається оновлення правил щодо відновлюваної енергетики. Зміни можуть стосуватися термінології, зокрема, відновлювану енергетику називатимуть “чистою” енергетикою. Це дозволить країнам ЄС використовувати атомні електростанції для генерації енергії, а також уловлювати та зберігати вуглець (CCS).

За словами експертів, Єврокомісія може ставати менш амбітною з точки зору розширення “зелених” програм і більше орієнтуватиметься на балансуючий, “помірний” розвиток, де враховуватимуться економічні ризики й бюджетні обмеження. Джерела Euractiv називають це своєрідним “перекосом”, адже замість

агресивного втручання та нових регуляцій, акцент ЄС може зсунутись на оптимізацію та підвищення ефективності вже існуючих механізмів в енергетиці.

Плани кліматичної цілі ЄС до 2040 року Лідери Європейського Союзу планують домовитися про встановлення блоком нової цілі щодо зміни клімату до 2040 року. Натомість очільники країн вимагають від влади ЄС більшої підтримки таких галузей промисловості, як металургія та автомобілебудування для досягнення кліматичних цілей.

ЄС планував затвердити нову ціль щодо зміни клімату до крайнього терміну, встановленого Організацією Об'єднаних Націй у вересні. Але переговори провалилися, коли Франція, Польща та інші країни вимагали, щоб урядовці спочатку обговорили ціль на 2040 рік.

За словами експертів, очільники країн ЄС також вимагатимуть від Європейської комісії розробки сильнішої “сприятливої бази” для підтримки промисловості та громадян під час “зеленого” переходу.

Окремі уряди європейських країн вважають,

що ЄС повинен досягти своїх кліматичних цілей “технологічно нейтральним способом”.

Нагадаємо читачам ЕкоПолітики, що Європейська парламентська більшість, до якої входять Європейська народна партія (EPP), Соціалісти та демократи (S&D) і ліберали (Renew Europe), домовилися внести зміни до директив, які стосуються екологічної відповідальності для підприємств та бізнесів.

Зокрема, правило (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD), яке зобов'язує компанії враховувати права людини та екологічні стандарти в ланцюгах поставок. Його тепер будуть застосовувати тільки до великих бізнесів – з понад 5 тис. працівників і оборотом коштів від €1,5 млрд. Раніше порogi були значно меншими: 1 тис. працівників та €450 млн.

Джерело: Euractiv

У Китаї розробили бамбуковий пластик, що розкладається протягом 50 днів

Екопластик з бамбука придатний до переробки у замкнутому циклі зі збереженням міцності на 90%

Дослідники Північно-східного університету лісового господарства Китаю розробили бамбуковий біорозкладний пластик, який має підвищену термостійкість та міцність. При цьому він може розкладатися у ґрунті протягом 50 днів.

Про це повідомляє видання Interesting Engineering.

За словами вчених, вони розробили нетоксичний метод на основі спиртового розчинника, який дозволяє розчинити бамбукову целюлозу до молекулярного рівня, а потім направити молекули целюлози на повторне складання та формування міцного пластику. У процесі розчинення целюлоза хімічно модифікується, що сприяє утворенню міцної молекулярної мережі під час регенерації. Бамбуковий пластик протестували і порівняли з широко використовуваними комерційними пластиками. Зокрема, з пластиком на основі полімолочної кислоти та ударостійкого полістиролу.

Натомість вчені додали, що пластики, виготовлені з органічної біомаси (такі як бамбукові композитні пластики), всеодно є перспективними для заміни традиційних пластиків на основі нафти.

«Цей пластик перевершує більшість комерційних пластиків та біопластиків за механічними та термомеханічними показниками, зберігаючи при цьому повну біорозкладність у ґрунті протягом 50 днів та придатність до переробки у замкнутому циклі зі збереженням міцності на 90%», – підкреслили дослідники. За словами експертів, бамбук – це матеріал екологічно чистий, і він забезпечує можливість промислового масштабування. Зокрема, метод виробництва біорозкладного пластику може допомогти перетворити бамбукову целюлозу на високопродуктивні екоматеріали.

Нагадаємо, що Нобелівську премію з хімії 2025 року здобули Сусума Кітаґава, Річард Робсон та Омар Яггі за створення металоорганічних каркасів (MOF), які ефективно поглинають CO₂. Зокрема, інновація здатна накопичувати водень та очищувати воду.

У конструкції MOF-каркаси поєднують металеві іони й органічні ланки, що утворює кристалічну решітку з численними мікропорами. Ця пористість дозволяє молекулам газів чи рідин проникати і затримуватися всередині. Таким чином MOF можуть діяти як “спонж” для вловлювання парникових газів на молекулярному рівні.

Джерело: Interesting Engineering

Гібридні авто забруднюють довкілля майже так само, як і бензинові, – звіт

Недооцінка викидів гібридів дала можливість чотирьом групам автовиробників уникнути штрафів на суму понад €5 млрд

Гібридні автомобілі викидають лише на 19% менше CO₂, ніж бензинові та дизельні автівки, але згідно з лабораторними дослідженнями вважалось, що гібриди забруднюють довкілля на 75% менше.

Про це повідомляє правозахисна група “Транспорт і довкілля” у своєму звіті, передає видання The Guardian.

Дослідники проаналізували дані бортових лічильників витрати палива 800 тис. автомобілів, зареєстрованих у Європі між 2021 і 2023 роками. Фахівці виявили, що викиди вуглекислого газу від гібридних авто в реальних умовах у 2023 році були в 4,9 рази більшими, ніж за результатами стандартизованих лабораторних випробувань у 2021 році.

“Реальні викиди зростають, тоді як офіційні викиди зменшуються. Це розрив, який посилюється, і це реальна проблема. В результаті гібриди забруднюють майже стільки ж, скільки й бензинові автомобілі”, – сказала дослідниця організації “Транспорт і довкілля” та співавторка звіту Софія Навас Гольке.

Чому виникла розбіжність між лабораторним дослідженням і дослідженням у реальних умовах? За словами дослідників, 27% їзди на

гібридних авто здійснювалося в електрорежимі, хоча офіційні оцінки передбачали 84%. Навіть коли автомобілі їздили в електрорежимі, аналіз виявив, що рівень забруднення значно перевищував офіційні оцінки.

Дослідники заявили, що це сталося тому, що електродвигуни були недостатньо потужними, щоб працювати самостійно, тому їхні двигуни спалювали паливо майже на третину пройденої відстані в електрорежимі.

Дослідники підраховали, що недооцінка викидів гібридних авто дала можливість чотирьом основним групам автовиробників уникнути штрафів на суму понад €5 млрд у період між 2021 і 2023 роками. Це давало змогу штучно полегшувати дотримання середніх цільових показників викидів CO₂ для автопарків Європейського Союзу. Фахівці додали, що водії гібридів також платитимуть приблизно на €500 більше на рік за експлуатаційні витрати, ніж передбачалося за результатами лабораторних випробувань.

Раніше писалося про автомобільне паливо, яке шкодить довкіл्लю найменше: 1. Газ (LPG, CNG). 2. Біопаливо (біоетанол, біодизель). 3. Електротранспорт. 4. Гібридні авто.

Джерело: The Guardian

В Ірані прокидається вулкан, який вважали згаслим останні 700 000 років

Вулкан Тафтан на півдні Ірану, який науковці вважали згаслим, почав демонструвати несподівані ознаки життя вперше за сотні тисяч років. Нове дослідження виявило деформацію поверхні біля його вершини, що змусило експертів переглянути статус вулкана і закликати до пильного спостереження за ним.

Вулкан Тафтан, розташований на південному сході Ірану, не вивергався приблизно 700 000 років, через що його класифікували як згаслий. Однак нещодавні події змусили вчених змінити свою думку. Дослідження показало, що з липня 2023 по травень 2024 року ділянка землі біля вершини вулкана піднялася на 9 сантиметрів. Цей процес не припинився, що вказує на ймовірне накопичення газів під поверхнею, пише Live Science.

Тафтан – це стратовулкан заввишки 3940 метрів, що утворився внаслідок субдукції Аравійської океанічної кори під Євразійську плиту. Він має активну гідротермальну систему та фумароли – отвори, що виділяють сірчисті гази з характерним запахом. Проте досі не було жодних даних про його виверження в історії людства.

Перші сигнали про аномальну активність з'явилися у 2023 році, коли місцеві жителі почали повідомляти в соцмережах про сильний

запах газу, який відчувався навіть у місті Хаш за 50 кілометрів від вулкана. Це спонукало вчених знову проаналізувати супутникові знімки з місії Sentinel-1 Європейського космічного агентства. Оскільки Тафтан розташований у віддаленому та небезпечному районі через діяльність повстанських угруповань та прикордонні конфлікти між Іраном і Пакистаном, наземний моніторинг за допомогою GPS там не ведеться. Саме супутникові дані дозволили виявити підняття ґрунту.

Науковці на чолі з вулканологом Пабло Гонсалесом з іспанської Вищої ради наукових досліджень (IPNA-CSIC) припускають, що причиною деформації є процеси, які відбуваються на глибині від 490 до 630 метрів. Це значно вище, ніж основний резервуар магми, розташований на глибині понад 3,5 кілометра.

Існує дві основні гіпотези:

Перша – зміни в гідротермальній системі вулкана призвели до накопичення газів.

Друга – невелика кількість магми могла зміститися глибше під вулканом, вивільнивши гази, які піднялися у вищі шари породи, збільшивши тиск і спричинивши «здування» поверхні.

Джерело: Live Science

Працівник атомної електростанції впав до реакторного басейну й випадково напився води

На атомній електростанції Palisades у Мічигані, яку нещодавно знову відкрили, стався небезпечний інцидент. Підрядник, який виконував роботи, впав у басейн біля ядерного реактора. Цей випадок привернув увагу до питань безпеки на тлі поспішного перезапуску станції. Але головне питання в тому, як тепер почувається працівник АЕС.

Інцидент трапився на АЕС Palisades, розташованій на березі озера Мічиган. Під час виконання робіт у гермооболонці один із підрядників упав у басейн, що містить чисту боровану воду, яка використовується для охолодження реактора. Чоловік не лише отримав незначні травми, але й встиг проковтнути певну кількість цієї рідини, пише Futurism.

Борована вода на атомних електростанціях – це вода, у якій розчинена борна кислота. Вона використовується як теплоносіє у деяких типах реакторів і як компонент систем аварійного охолодження активної зони.

Основна функція борованої води полягає в регулюванні та контролі ланцюгової ядерної реакції. Бор є ефективним поглиначем нейтронів, що дозволяє керувати потужністю реактора. Змінюючи концентрацію борної кислоти у воді, можна регулювати інтенсивність реакції поділу ядер урану.

Після падіння працівника швидко витягли з басейну та направили до медичного закладу. Співробітники служби безпеки станції провели повну процедуру дезактивації. Проте, згідно з федеральним звітом про інцидент, у волоссі постраждалого було виявлено радіоактивне забруднення на рівні 300 розпадів на хвилину. Цей показник є пороговим значенням, яке Федеральне агентство з управління надзвичайними ситуаціями використовує для оцінки персоналу, що зазнав опромінення під час ядерних інцидентів.

Попри все, представники електростанції повідомили виданню MLive, що вже наступного дня працівник повернувся до виконання своїх обов'язків.

Цей факт викликав занепокоєння серед активістів, які виступають проти ядерної енергетики. На їхню думку, таке швидке повернення на роботу свідчить про недбале ставлення до безпеки на об'єкті.

Цей випадок стався в той час, коли персонал станції займався завантаженням нових паливних стрижнів в активну зону реактора – процес, що зазвичай триває кілька днів. Незадовго до цього АЕС отримала партію уранового палива з невідомого джерела.

Зазначимо, що АЕС Palisades стала першою комерційною станцією в США, яку вирішили перезапустити після виведення з експлуатації, писало раніше видання CBS News. Це рішення було ухвалене Комісією з ядерного регулювання.

Джерело: Futurism

Трамп «потопив» історичну спробу ЄС оподаткувати викиди від морських перевезень

Парникові гази від судноплавства становлять 3% від світових викидів вуглецю

У п'ятницю, 17 жовтня, під час засідання Міжнародної морської організації (ІМО) в Лондоні дипломатичний тиск Сполучених Штатів і президента США Дональда Трампа зірвав історичну ініціативу Європейського Союзу щодо запровадження податку на викиди парникових газів у сфері судноплавства.

Про це йдеться у статті видання Politico.

Це означає, що зусилля щодо встановлення обов'язкових міжнародних правил у скороченні викидів парникових газів від суден будуть заморожені на рік.

За словами експертів, протягом року США й інші країни можуть спробувати залучити більше підтримки, щоб повністю припинити запровадження вуглецевого податку для суден.

Блокування податку на морські вантажоперевезення відбувається на тлі більш ворожого підходу США до кліматичних заходів ЄС, коли Дональд Трамп називає зміну клімату «шахрайством» і закликає інші країни припинити інвестування у відновлювану енергетику.

Замороження запровадження податку отримало підтримку від основних світових виробників викопного палива, таких як Саудівська Аравія та росія, які традиційно виступають проти кліматичних заходів, спрямованих на скорочення використання нафти, газу та вугілля.

Великі судноплавні країни, зокрема Сінгапур і Ліберія, також проти ініціативи ЄС. Китай, найбільший у світі суднобудівник, також перейшов від підтримки податку на викиди із суден у квітні до голосування за його відтермінування 17 жовтня.

Речниця Європейської комісії назвала затримку запровадження податку для судноплавства «жалюгідною» та наголосила на зобов'язанні ЄС щодо запровадження «амбітного, науково обґрунтованого глобального механізму», щоб до 2050 року міжнародне судноплавство стало на шлях нульових викидів.

Нагадаємо, що адміністрація Дональда Трампа тихо скасувала найбільший сонячний проєкт у США «Есмеральда-7».

«Есмеральда-7» — це комплекс із семи проєктів сонячної енергетики у сільській місцевості штату Невада, який мав генерувати до 6,2 ГВт енергії. Його прогнозованої потужності було б достатньо для живлення 2 мільйонів будинків.

Джерело: Politico

Сервіси доставки об'єдналися в коаліцію Deliver-E для переходу на транспорт без викидів

Перехід компаній на електровелосипеди допоможе скоротити викиди на 90%

Провідні світові платформи доставки їжі, такі як Delivery Hero, DoorDash, iFood, Mr D, Swiggy, Uber, Wolt і Zomato, об'єдналися для створення коаліції Deliver-E, щоб прискорити перехід на доставку з нульовим рівнем викидів.

Про це повідомляє пресслужба Програми Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища (UNEP).

Статут коаліції Deliver-E передбачає перехід на електромобілі, електроскутери, велосипеди й інші види транспорту без шкідливих викидів. Компанії-учасниці домовилися спільно ділитися досвідом, розробляти практичні рішення для подолання бар'єрів електрифікації та регулярно звітувати про прогрес.

За словами дослідників, перехід на транспортні засоби з нульовим рівнем викидів має потенціал змінити міську логістику. Згідно з результатами досліджень фахівців, перехід від бензинових скутерів до електровелосипедів дасть можливість:

1. Зменшити викиди парникових газів приблизно на 90%.
2. Скоротити витрати на доставку на чверть.
3. Знизити рівень шумового забруднення в містах.

Фахівці додали, що транспорт є другим за обсягом джерелом глобальних викидів після енергетики. За даними звіту UNEP, без рішучих дій саме компанії з доставки їжі можуть становити до половини всіх міських транспортних викидів до 2030 року.

Споживачі також впливають на тенденції, адже понад 70% покупців віддають перевагу екологічним варіантам доставки. Це створює додатковий стимул для компаній переходити на екологічно чисті рішення.

На початковому етапі робота коаліції буде зосереджена на:

- електрифікації двоколісного і триколісного транспорту;
- створенні спільної бази даних і доказової бази для рішень;
- оцінці технологій та обміні передовим досвідом; розробленні практичного плану дій;
- підготовці регулярних звітів про прогрес.

Що таке Deliver-E

Deliver-E — це міжнародний альянс провідних платформ доставки їжі та продуктів, який прагне прискорити перехід до доставки з нульовими викидами. Ініціатива зосереджена на швидкій електрифікації транспорту, розвитку інфраструктури зарядки, впровадженні цифрових рішень для керування автопарками та підвищенні стійкості міської логістики.

Як писалося раніше, гібридні автомобілі викидають лише на 19% менше CO₂, ніж бензинові та дизельні автівки, але згідно з лабораторними дослідженнями вважалося, що гібриди забруднюють довкілля на 75% менше.

Зокрема, радимо прочитати про те, що 10 жовтня Європейська комісія оприлюднила остаточні умови свого першого загальноєвропейського аукціону з декарбонізації технологічного тепла із бюджетом €1 млрд.

Джерело: unep.org

В Єгипті знайшли рештки морського крокодила віком 80 мільйонів років

Палеонтологи в Єгипті виявили скам'янілі рештки нового виду морського крокодила, який жив приблизно 80 мільйонів років тому. Вид, названий *Wadisuchus kassabi*, є найстарішим відомим представником своєї групи та допомагає зрозуміти еволюцію цих давніх рептилій, які пережили вимирання динозаврів.

Скам'янілості виявили у Західній пустелі Єгипту, поблизу оазис Харга та Баріс. Дослідники з Університету Мансура виявили два часткові черепи та дві верхівки риля, що належали чотирьом особинам на різних стадіях розвитку, розповідає Interesting Engineering. Це рідкісна можливість простежити, як розвивалися представники групи динозавридів (*Dyrosauridae*).

Новий вид отримав назву *Wadisuchus kassabi*. Це були рептилії завдовжки 3,5–4 метри з довгою мордою та гострими, як голки, зубами. На відміну від сучасних крокодилів, динозавриди чудово почувалися в прибережних і морських середовищах, де полювали на

слизьку здобич, таку як риба та черепахи.

Для детального вивчення скам'янілостей вчені використали комп'ютерну томографію високої роздільної здатності та створили 3D-моделі поверхонь. Аналіз виявив кілька унікальних рис, що свідчать про поступову адаптацію щелеп динозавридів, повідомляє EurekAlert.

Наприклад, *Wadisuchus* мав чотири зуби в передній частині риля, тоді як у більш примітивних видів їх було п'ять. Ніздрі рептилії були розташовані на верхній частині морди, що дозволяло їй дихати, залишаючись біля поверхні води.

Ця знахідка є ключовою для розуміння походження та еволюції всієї групи. *Wadisuchus kassabi* є найстарішим і, ймовірно, предковим видом для всіх динозавридів. Це відкриття відсуває час появи групи далі в минуле.

Раніше вважалося, що їхня диверсифікація почалася 72–66 мільйонів років тому, але нові дані свідчать, що це могло статися 87–83 мільйони років тому.

Знахідка підтверджує теорію про те, що Африка була «колискою» еволюції динозавридів, звідки вони пізніше поширилися по всьому світу. Здатність цієї групи вижити після масового вимирання, що знищило динозаврів, робить їх важливим об'єктом для вивчення того, як рептилії адаптувалися після глобальної екосистемної катастрофи.

Цікавий факт! Назва *Wadisuchus* поєднує арабське слово «ваді» (долина, на честь місця знахідки) та ім'я давньоєгипетського бога-крокодила Собека (*Suchus*).

Раніше вчені виявляли органічні молекули в кістках динозаврів, яким було 66 мільйонів років. Це спростувало теорію про повне руйнування органіки у скам'янілостях. Крім того, нещодавно палеонтологи припустили, що динозаври могли жити у змішаних стадах з різних видів тварин.

Джерело: Interesting Engineering

«Цеглинки життя» вперше знайшли замороженими за межами Молочного Шляху

Астрономи виявили будівельні блоки життя у кризі за межами Молочного Шляху, використовуючи телескоп «Джеймс Вебб».

У Великій Магеллановій Хмарі знайшли складні органічні молекули, такі як етанол, ацетальдегід, метилформіат та оцтову кислоту, що підтверджує можливість хімічних процесів, які породжують життя, навіть у суворих умовах.

Астрономи вперше виявили будівельні блоки життя у кризі за межами нашої галактики. Це відкриття свідчить, що хімічні процеси, які породжують життя, можуть бути поширеними у Всесвіті, а не унікальними для Молочного Шляху.

За допомогою телескопа «Джеймс Вебб» у Великій Магеллановій Хмарі знайшли складні органічні молекули, розповідає Science Alert.

Що саме і де виявили астрономи?

Вчені під керівництвом астрофізикині Марти Севіло з Центру космічних польотів Годдарда NASA спрямували телескоп «Джеймс Вебб» на молоді зірки ST6. Вона розташована на відстані близько 160 000 світлових років від

Землі у Великій Магеллановій Хмарі – галактиці-супутнику Молочного Шляху.

Проаналізувавши інфрачервоне світло від крижаного матеріалу, що обертається навколо зірки, дослідники ідентифікували хімічні сполуки.

Серед них виявили етанол, ацетальдегід та метилформіат. Раніше ці сполуки ніколи не фіксували у формі льоду за межами нашої галактики. Також вчені впевнено ідентифікували оцтову кислоту, яку до цього ніколи не знаходили у кризі в космосі – лише у вигляді пари.

Наявність цих молекул підтверджує комп'ютерні моделі, згідно з якими вони беруть участь у реакціях на поверхні крижаних пилинок, створюючи пребіотичні сполуки.

Чому це важливе відкриття?

Складні органічні молекули – це сполуки, що містять щонайменше шість атомів, один з яких – вуглець. Вони є хімічними попередниками молекул, з яких складається життя, таких як амінокислоти, цукри та нуклеосодини. Їх виявлення у космосі допомагає зрозуміти, де ці сполуки могли утворитися ще до народження

Землі.

Відкриття є особливо важливим, оскільки Велика Магелланова Хмара сильно відрізняється від Молочного Шляху. У ній значно менше важких елементів (таких як кисень, вуглець, кремній) та пилу, але набагато інтенсивніше зореутворення, що наповнює галактику ультрафіолетовим випромінюванням. Знахідка доводить, що складні хімічні процеси можуть відбуватися навіть у таких суворих умовах.

За словами Марти Севіло для CMNS, це відкриття значно просуває розуміння того, як у Всесвіті виникає складна хімія, і відкриває нові можливості для дослідження походження життя.

Надалі команда планує вивчити інші молоді зірки у Великій Магеллановій Хмарі, щоб визначити, чи є ця хімія поширеним явищем, чи зірка ST6 є винятком.

Джерело: Science Alert

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380734710037; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення 27/2
Дата виходу в світ
27 жовтня 2025 року